

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การเสนอผลการวิจัยเรื่อง ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะการรู้สารสนเทศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม จังหวัดนนทบุรี ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2556 ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามลำดับ ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ข้อ คือ

1.1.1 เพื่อเปรียบเทียบทักษะการรู้สารสนเทศของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว

1.1.2 เพื่อเปรียบเทียบทักษะการรู้สารสนเทศของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวและกลุ่มควบคุมที่ได้รับข้อเสนอแนะ

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยดังนี้

1.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนโรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม จังหวัดนนทบุรี ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 640 คน

2) กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม จำนวน 80 คน ที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง และสุ่มอย่างง่าย จำนวน 2 ห้องเรียนที่มีนักเรียนคละกัน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 40 คน

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 3 ประเภท คือ

- 1) ชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาทักษะการรู้สารสนเทศ จำนวน 9 กิจกรรม
- 2) เครื่องมือวัด ซึ่งประกอบด้วยแบบทดสอบทักษะการรู้สารสนเทศ
- 3) โปรแกรมข้อสนเทศ

1.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

- 1) สร้างชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาทักษะการรู้สารสนเทศ ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรม 9 กิจกรรม

2) สร้างเครื่องมือวัดและทดสอบเครื่องมือ ได้แก่ (1) แบบทดสอบทักษะการรู้สารสนเทศ จำนวน 36 ข้อ ตามมาตรฐานการรู้สารสนเทศของสมาคมห้องสมุดมหาวิทยาลัยและการวิจัยแห่งสหรัฐอเมริกา (ACRL) โดยนำองค์ประกอบทั้ง 4 ด้าน มาสร้างแบบทดสอบ คือ

องค์ประกอบด้านที่ 1 ผู้เรียนที่เป็นผู้รู้สารสนเทศสามารถกำหนดชนิดและขอบเขตของสารสนเทศที่ตนเองต้องการได้

องค์ประกอบด้านที่ 2 ผู้เรียนที่เป็นผู้รู้สารสนเทศสามารถเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สามารถระบุประเภทและรูปแบบ ตลอดจนการกำหนดกลยุทธ์การสืบค้น และดำเนินการค้น

องค์ประกอบด้านที่ 3 ผู้เรียนที่เป็นผู้รู้สารสนเทศสามารถประเมินสารสนเทศ และ แหล่งที่มาอย่างมีวิจารณญาณ รวมทั้งสามารถเชื่อมโยงสารสนเทศที่ได้รับการคัดเลือกไว้แล้วกับพื้นฐานความรู้เดิมที่ตนเองมีอยู่แล้วได้

องค์ประกอบด้านที่ 4 ผู้เรียนที่เป็นผู้รู้สารสนเทศสามารถเข้าใจและใช้สารสนเทศได้อย่างถูกต้องโดยใช้วิธีต่างๆ ได้

ผู้วิจัยได้แบ่งการทดสอบทักษะการรู้สารสนเทศตามมาตรฐานออกเป็น 4 ด้าน รวมแบบทดสอบจำนวน 36 ข้อ ดังนี้

- ด้านการกำหนดชนิด และ ขอบเขตสารสนเทศ จำนวน 10 ข้อ
- ด้านการเข้าถึงสารสนเทศ จำนวน 9 ข้อ
- ด้านการประเมินสารสนเทศ จำนวน 10 ข้อ
- ด้านการใช้สารสนเทศ จำนวน 7 ข้อ

ลักษณะของแบบทดสอบเป็นแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ในแต่ละข้อมีคำตอบเพียงคำตอบเดียวเกณฑ์การให้คะแนน คือ ตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดหรือไม่ตอบให้ 0 คะแนน

3) สร้างโปรแกรมข้อสอบทดสอบ สำหรับใช้ในกลุ่มควบคุม

4) ขั้นตอนเตรียมการจัดกิจกรรมแนะแนว ได้แก่ การเตรียมชุดกิจกรรมแนะแนว ใบความรู้ ใบงาน สถานที่ และวัสดุอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรม รวมทั้งการขอความร่วมมือจากนักเรียนโรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 80 คน โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่มคือกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 40 คน

5) ขั้นตอนการจัดกิจกรรมแนะแนว

(1) วัดทักษะการรู้สารสนเทศก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาทักษะการรู้สารสนเทศ โดยการให้กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมทำแบบทดสอบทักษะการรู้สารสนเทศ

(2) ดำเนินการตามรายละเอียด ในชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาทักษะการรู้สารสนเทศ ทั้ง 9 กิจกรรม กิจกรรมละ 45-50 นาทีในกลุ่มทดลอง ส่วนกลุ่มควบคุมให้ข้อสอบโดยใช้โปรแกรมข้อสอบจำนวน 9 กิจกรรม กิจกรรมละ 45-50 นาที ในวันและเวลาที่ใกล้เคียงกันทั้ง 2 กลุ่ม

(3) วัดทักษะการรู้สารสนเทศหลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะการรู้สารสนเทศโดยการให้กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมทำแบบทดสอบทักษะการรู้สารสนเทศ

(4) ตรวจสอบให้คะแนนแบบทดสอบทักษะการรู้สารสนเทศ ทั้งกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์เปรียบเทียบด้วยวิธีการทางสถิติ เปรียบเทียบทักษะการรู้สารสนเทศก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะการรู้สารสนเทศในกลุ่มทดลอง และ เปรียบเทียบทักษะการรู้สารสนเทศก่อนและหลังการให้ข้อสอบในกลุ่มควบคุม

1.2.4 รูปแบบการวิจัย

รูปแบบ การวิจัยนี้เป็นการทดลองเชิงกึ่งทดลอง (Quasi Experiment) โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

1.3 ผลการวิจัย

จากการศึกษา “ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะการรู้สารสนเทศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม จังหวัดนนทบุรี” สรุปผลการวิจัยดังนี้

1.3.1 พบว่าภายหลังการให้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะการรู้สารสนเทศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แล้วนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยทักษะการรู้สารสนเทศเพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.3.2 พบว่าภายหลังการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะการรู้สารสนเทศมีคะแนนเฉลี่ยทักษะการรู้สารสนเทศสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง ผลการให้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะการรู้สารสนเทศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม จังหวัดนนทบุรี ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2556 ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย และสมมติฐานการวิจัยดังนี้

2.1 ภายหลังการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองมีทักษะการรู้สารสนเทศหลังเรียนสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อภิปรายได้ว่า ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะการรู้สารสนเทศ สามารถพัฒนาทักษะการรู้สารสนเทศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้ดี เพราะชุดกิจกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้นมีคุณภาพ มีกระบวนการสร้างเครื่องมืออย่างเป็นระบบ โดยคำนึงถึงความถูกต้องตามหลักการและแนวทางในการสร้างเครื่องมือทางการแนะแนว นอกจากนี้การสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะการรู้สารสนเทศยังคำนึงถึงการเลือกใช้เทคนิคที่หลากหลาย การคัดเลือกกรณีตัวอย่างจากสื่อที่หลากหลาย ที่สอดคล้องกับทักษะการรู้สารสนเทศที่ต้องการพัฒนาและสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ของแต่ละกิจกรรมและยังได้นำหลักการจัดกิจกรรมแนะแนว ซึ่งเน้นการจัดกิจกรรมโดยใช้แนวคิดจากทฤษฎีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participation learning) ที่เน้นการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential learning) และการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มเป็นสำคัญ (Group process learning) ซึ่งผู้สร้างทฤษฎีการเรียนรู้เชิงประสบการณ์มีหลายกลุ่ม ซึ่งแต่ละกลุ่มก็มีคำอธิบายแตกต่างกันไปบ้างในบางส่วนของผลการศึกษารวบรวมของลัททเนอร์ และแนดเลอร์ (Kottman Ashby & Degraaf, 2001: 4 อ้างถึงใน สมร ทองดี และปราณี รามสูต 2545: 50) ซึ่งการเรียนรู้เชิงประสบการณ์นี้ มีขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม ซึ่งจะกระตุ้นความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมด้วยวงจรเรียนรู้ 4 ขั้นตอน (four phases of the learning cycle/ ERGA) ประกอบด้วย ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์ (Experiencing) ขั้นสะท้อนกลับการรับรู้ (Reflecting) ขั้นสรุปสาระ

สู่ชีวิต (Generalizing) ขึ้นคิดและนำไปปฏิบัติ (Applying) เป็นการจัดกิจกรรมที่เน้นการเสริมสร้างการเรียนรู้เชิงประสบการณ์และท้าทายให้สมาชิกกลุ่มนำประสบการณ์ตรงที่ได้เรียนรู้ร่วมกันไปปฏิบัติในชีวิตจริงซึ่งนักเรียนสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความตั้งใจและความกระตือรือร้นทุกกิจกรรม ทำให้ชุดกิจกรรมมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดทุกชุดกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการใช้ชุดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการรู้สารสนเทศ เช่น งานวิจัยของศิริรัตน์ แสนยากุล (2546) ที่ได้ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพระแม่มาลีสาธิตประดิษฐ์ กรุงเทพมหานคร ผลการทดลองพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่มมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังสอดคล้องกับการศึกษาของจุรีพรรณ พูลศรี (2546) ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาการปรับตัวกับเพื่อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต พบว่าหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่มนักเรียนมีคะแนนการปรับตัวกับเพื่อนสูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกับเขวรักษ์ ปวงคำคง (2549) ที่ได้ศึกษาเรื่อง “การใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชาวเขาที่อยู่ในหอพัก ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนแม่สะเรียงบริพัตรศึกษา อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน” พบว่า หลังจากเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวนักเรียนมีความเชื่อมั่นในตนเองเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยของอุมพร สงสุวรรณ (2551) ที่ได้ศึกษาเรื่อง “ผลของชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนจิระดา” ซึ่งพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยของความมีวินัยในตนเองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ซึ่งจากผลการศึกษาและการวิจัยดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวในการพัฒนาผู้เรียนในด้านต่างๆ ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่คาดหวังให้ดีขึ้นได้ เช่นเดียวกับงานวิจัยในครั้งนี้ที่พบว่ากลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะการรู้สารสนเทศ มีทักษะการรู้สารสนเทศสูงขึ้นภายหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงสามารถกล่าวได้ว่า การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะการรู้สารสนเทศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้

2.2 ภายหลังการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวมีทักษะการรู้สารสนเทศสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับข้อเสนออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อภิปรายได้ว่า การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะการรู้สารสนเทศจำนวน 9 กิจกรรม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้นมีคุณภาพสามารถพัฒนาทักษะการรู้สารสนเทศ

ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้สูงกว่าการให้ข้อสนเทศ เป็นเพราะ ประการที่หนึ่ง คือ ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะการรู้สารสนเทศที่สร้างขึ้น ได้ผ่านกระบวนการสร้างอย่างเป็นระบบ ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญที่มีคุณวุฒิและมีการปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้ เมื่อนำไปใช้จริงจึงเกิดผลดีต่อนักเรียน นอกจากนี้ชุดกิจกรรมที่สร้างขึ้นเป็นกิจกรรมที่เน้นในการฝึกทักษะการรู้สารสนเทศใน ด้านกระบวนการคิด วิเคราะห์ การตัดสินใจในการเลือกใช้สื่อสารสนเทศที่พบเจอในประสบการณ์จริงในชีวิตประจำวัน อย่างเป็นรูปธรรม ทำให้ผู้เรียนเข้าใจง่าย สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

ประการที่สองคือ ชุดกิจกรรมแนะแนวที่สร้างขึ้นจำนวน 9 กิจกรรม มีวัตถุประสงค์และวิธีดำเนินกิจกรรมที่มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะการรู้สารสนเทศ ซึ่งครอบคลุมองค์ประกอบ 4 ด้าน ตามมาตรฐานของอเมริกา (American Library Associaty) มีการฝึกทักษะการรู้สารสนเทศจากสถานการณ์การเรียนรู้จากสื่อสารสนเทศที่มีความหลากหลายจากสื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออินเทอร์เน็ต และสื่อมวลชนรวมถึงการเลือกและนำไปใช้ นอกจากนี้ยังมีการนำความรู้และเทคนิคการจัดกิจกรรมทางการแนะแนว มาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมเนื้อหาและกับผู้เรียน ร่วมกับการฝึกปฏิบัติการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ที่มีขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม ในการกระตุ้นความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมด้วยวงจรเรียนรู้ 4 ขั้นตอน ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

ส่วนการให้ข้อสนเทศที่ใช้กับกลุ่มควบคุมนั้นเป็นกิจกรรมแนะแนวทั่วไปที่ไม่ได้มีจุดเน้นเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ไม่ได้มีการฝึกปฏิบัติการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ ที่มีขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม ในการกระตุ้นความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมด้วยวงจรเรียนรู้ 4 ขั้นตอนเหมือนกับในกลุ่มทดลองดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ทำให้ไม่สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาทักษะการรู้สารสนเทศได้ดีเหมือนกับชุดกิจกรรมที่ผู้วิจัยคิดและสร้างขึ้นมา ดังนั้นจึงสามารถกล่าวได้ว่า การพัฒนาทักษะการรู้สารสนเทศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สามารถพัฒนาได้โดยการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะการรู้สารสนเทศ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมที่พึงประสงค์ต่างๆ โดยเปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุม เช่น งานวิจัยของปวีณา นิยมธรรม (2552) ที่ได้ศึกษา “ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการเป็นผู้นำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพระแม่มาลีสาทร กรุงเทพมหานคร” กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2552 ของโรงเรียนพระแม่มาลีสาทร กรุงเทพมหานคร จำนวน 40 คน โดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการเป็นผู้นำ ผลการทดลองพบว่า กลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการเป็นผู้นำ มีพฤติกรรมการเป็นผู้นำสูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการเป็นผู้นำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรม

การเป็นผู้นำมีพฤติกรรมการเป็นผู้นำสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของยุพิน พุ่มหิรัญ (2550) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวต่อการควบคุมตนเองในพฤติกรรมติดเกมคอมพิวเตอร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร จำนวน 40 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 20 คน โดยกลุ่มทดลองได้รับการฝึกโดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวต่อการควบคุมตนเอง ส่วนกลุ่มควบคุมศึกษาเรื่องการควบคุมตนเองจากข้อเสนเทศ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนการควบคุมตนเองในพฤติกรรมติดเกมคอมพิวเตอร์เพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และกลุ่มทดลองมีคะแนนการควบคุมตนเองในพฤติกรรมติดเกมคอมพิวเตอร์สูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วิไลวรรณ อนันต์ (2554) ได้ศึกษาผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวควบคู่กับสื่อรูปภาพ เพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 โรงเรียนบ้านถ้ำ จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนบ้านถ้ำ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 30 คน แบ่งเป็น กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 15 คน กลุ่มทดลองใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวควบคู่กับสื่อรูปภาพ และกลุ่มควบคุมได้รับโปรแกรมการให้ข้อเสนเทศ ผลการทดลองพบว่า หลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวควบคู่กับสื่อรูปภาพ นักเรียนกลุ่มทดลองมีทักษะการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าสูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กลุ่มทดลองมีทักษะการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ใช้โปรแกรมการให้ข้อเสนเทศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้มีริยม ชื่นสุวรรณ (2554) ยังได้ศึกษาผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านสังคมของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์บางกรวย จังหวัดนนทบุรี กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2554 ของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์บางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำนวน 40 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยกลุ่มทดลอง ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านสังคม ผลการทดลองพบว่า กลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านสังคม มีทักษะชีวิตด้านสังคมสูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา ทักษะชีวิตด้านสังคมมีทักษะชีวิตด้านสังคมสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และกลุ่มทดลองที่มีภูมิหลังทางชีวสังคมต่างกัน มีทักษะชีวิตด้านสังคมไม่แตกต่างกัน เช่นเดียวกันกับวรรณิศา ปลอดโปร่ง (2555) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเองในการเลือกแผนการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย

ศรินทรวิโรฒ ปทุมวัน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สองห้องเรียนของโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒปทุมวัน ปีการศึกษา 2555 โดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเองในการเลือกแผนการเรียน ผลการทดลองพบว่านักเรียนเรียนที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวมี่ การตระหนักรู้ในตนเองในการเลือกแผนการเรียนสูงขึ้นกว่าระยะก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .01 กลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวมี่ การตระหนักรู้ ในตนเองในการเลือกแผนการเรียนสูงกว่าของกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากผลการศึกษาและการวิจัยดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าชุดกิจกรรมแนะแนวสามารถพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่คาดหวังให้ดีขึ้นได้ดีกว่าการให้ข้อสนเทศและกิจกรรมอื่นๆ เช่นเดียวกับงานวิจัยในครั้งนี้ที่พบว่ากลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะการรู้สารสนเทศ มีทักษะการรู้สารสนเทศสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ได้ข้อสนเทศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงสามารถกล่าวได้ว่า การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะการรู้สารสนเทศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้ผลดีและมีประโยชน์อย่างยิ่ง

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะทั่วไป

3.1.1 การนำชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะการรู้สารสนเทศไปใช้ อาจจะต้องดัดแปลงเนื้อหาให้เหมาะสมกับระดับชั้นของนักเรียน สภาพแวดล้อมของโรงเรียน ระยะเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรม ควรปรับให้เหมาะสมกับจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด นอกจากนี้ การฝึกทักษะการรู้สารสนเทศ อาจต้องใช้เวลาในการเสริมสร้างความรู้และประสบการณ์ โดยการฝึกปฏิบัติ ซึ่งจำเป็นต้องใช้เวลาในการฝึกที่มากกว่าที่เสนอไว้

3.1.2 การนำแบบทดสอบทักษะการรู้สารสนเทศไปใช้ ควรกำหนดวัตถุประสงค์และนิยามปฏิบัติการให้สอดคล้องกับกลุ่มตัวอย่าง พร้อมทั้งปรับปรุงเนื้อหาของแต่ละข้อ ให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างและสภาพแวดล้อมของโรงเรียน

3.1.3 การเตรียมสื่อ-อุปกรณ์การจัดกิจกรรมแนะแนว โดยเฉพาะการเตรียมสื่อการศึกษาในแต่ละกิจกรรม ถ้ามีการเตรียมพร้อมอย่างเหมาะสมทุกขั้นตอนมาแล้วเป็นอย่างดี เช่น สื่อ และอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำงานเป็นกลุ่ม การนำเสนอหน้าห้องของนักเรียน หรือการใช้สื่อสารสนเทศประเภทต่างๆ มาเป็นตัวอย่างในกรณีศึกษาที่หลากหลายแหล่งข้อมูล ทั้งภาพและเสียง จะทำให้นักเรียนเกิดความสนใจ สนุกสนาน ให้ความร่วมมือในการทำงานหรืออ่านใบความรู้ได้

รวดเร็วยิ่งขึ้น ทำให้การจัดกิจกรรมมีประสิทธิภาพมากขึ้นอีกด้วย นอกจากนี้ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีประสบการณ์กลุ่มที่แตกต่างและหลากหลาย เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างสมาชิกกลุ่มต่างๆ

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรมีการพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะการรู้สารสนเทศในโรงเรียนในแต่ละระดับชั้นต่อไป

3.2.2 ควรพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะการรู้สารสนเทศในโรงเรียนในแต่ละระดับชั้นต่อไปและอาจใช้วิธีการที่หลากหลาย เช่น เชิญวิทยากรมาบรรยายเพิ่มเติม หรือเพิ่มการนัดพบการที่เน้นการใช้สื่อสารสนเทศในแง่ต่างๆ และฝึกกระบวนการคิดในการพิจารณาในการใช้สื่อ ตามทักษะการรู้สารสนเทศในกิจกรรมที่เป็นวิชาการ

3.2.3 ควรมีการสร้างและพัฒนาแบบทดสอบทักษะการรู้สารสนเทศในแต่ละระดับชั้น โดยใช้เกณฑ์มาตรฐานการรู้สารสนเทศ ร่วมกับงานด้านการแนะแนวที่ครอบคลุมเนื้อหาทุกด้านที่มีความจำเพาะ เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวต่อไป

